

ეთიკის კომისიის
ზეპირი
რ ე კ ო მ ე ნ დ ა ც ი ა

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 29.01.2015

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 001/16

შეკითხვა:

აქვს თუ არა ადვოკატს უფლება წარმოადგინოს მისი კლიენტი საქმეში, სადაც მოწინააღმდეგე მხარე არის ამ ადვოკატის ყოფილი კლიენტი? საქმეებს შორის არ არსებობს კავშირი.

ანალიზი:

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლი:

1. ადვოკატი ვალდებულია არ განახორციელოს ისეთი ქმედება და არ დაამყაროს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას ან დამოუკიდებლობას.
2. ადვოკატს უფლება არა აქვს შეასრულოს პროფესიული ფუნქციები, თუ იმავე საქმეზე უკვე განახორციელა საადვოკატო საქმიანობა მეორე მხარის სასარგებლოდ.
3. დაუშვებელია ადვოკატის მიერ პროფესიული ფუნქციების შესრულება იმ საქმეზე, რომელზედაც მან უკვე განახორციელა მოსამართლის, პროკურორის, გამომძიებლის, მომკვლევის, სასამართლო სხდომის მდივნის, თარჯიმნის, დამსწრის, მოწმის, ექსპერტის, სპეციალისტის, საჯარო მოსამსახურის ან ნოტარიუსის სტატუსით და საპროცესო კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებამოსილებანი.

ევროგაერთიანების ადვოკატთა ქცევის კოდექსის 3.2 თავი:

3.2.1. ადვოკატს არა აქვს უფლება კონსულტაცია გაუწიოს ან წარმოადგინოს ორი ან მეტი კლიენტი ერთი და იგივე საქმეზე აღნიშნული კლიენტების ინტერესებს შორის კონფლიქტის არსებობის ან კონფლიქტის წარმოქმნის მნიშვნელოვანი რისკის არსებობის შემთხვევაში.

3.2.2. ადვოკატი ვალდებულია შეწყვიტოს საქმიანობა ორივე კლიენტის სახელით მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტის წარმოქმნის შემთხვევაში, ნდობის დარღვევის ან მისი დამოუკიდებლობის ხელყოფის რისკის არსებობისას.

3.2.3. ამასთან, ადვოკატმა თავი უნდა შეიკავოს ახალი კლიენტის სახელით საქმიანობაზე, თუ არსებობს ყოფილი კლიენტის ადვოკატისადმი ნდობის დარღვევის რისკი ან თუ ყოფილი კლიენტის საქმეების შესახებ ინფორმაცია, რომელსაც ადვოკატი ფლობს, ახალი კლიენტისათვის არამართებულ უპირატესობას შეიძლება წარმოადგენდეს.

ადვოკატის პროფესიის განხორციელების თავისუფლების შესახებ ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის წევრი სახელმწიფოების მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციის Rec(2000)21 III პრინციპის მე-3 მუხლის „დ“ ქვეპუნქტი: „კლიენტის წინაშე ადვოკატის ვალდებულებები უნდა მოიცავდეს: ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილებას.“

ადვოკატმა კლიენტის ინტერესების დაცვისას თავი უნდა აარიდოს ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევებს და კლიენტის წარმომადგენლობა განხორციელოს იმგვარად, როგორც კლიენტი იმოქმედებდა საკუთარი ინტერესებისათვის შესაბამისი ცოდნის, უნარისა და დროის არსებობის შემთხვევაში. ინტერესთა კონფლიქტი წარმოიშობა, თუ ადვოკატის მიერ განხორციელებულ წარმომადგენლობაზე არსებით და უარყოფით გავლენას ახდენს ადვოკატის პირადი ინტერესი ან ვალდებულება კლიენტის, ყოფილი კლიენტის ან მესამე პირის მიმართ.

განხილვის კოლეგიის 2011 წლის 24 ივნისის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე 092/10 დისციპლინური სახდელის დაკისრების თაობაზე მითითებულია: „ადვოკატმა, რომელიც ახორციელებდა კლიენტის წარმომადგენლობას, არ უნდა წარმოადგინოს სხვა პირი იმავე ან არსებითად დაკავშირებულ საქმეში, სადაც ამ უკანასკნელის ინტერესები არსებითად საწინააღმდეგოა ყოფილი კლიენტის ინტერესებისა. საადვოკატო საქმიანობის ფარგლებში, წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების განხორციელების შემდეგ, ადვოკატს გააჩნია მთელი რიგი ვალდებულებები ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ, რომელთა დარღვევა გამოიწვევს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას. კერძოდ, ადვოკატს გააჩნია კონფიდენციალობის დაცვისა და ინტერესთა კონფლიქტის დაუშვებლობის ვალდებულება. ადვოკატმა ყოფილი კლიენტისაგან მიღებული კონფიდენციალური ინფორმაცია შემდეგში მის წინააღმდეგ არ უნდა გამოიყენოს და უნდა აიცილოს ინფორმაციის შესაძლო გამჟღავნების საფრთხის შექმნა.“

საპროცესო კოლეგიის 2011 წლის 04 თებერვლის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე №092/10 დისციპლინური დევნის აღძვრის შესახებ აღინიშნა: „საადვოკატო საქმიანობის პრინციპებისა და იურიდიული პროფესიის კორპორატიული ინტერესის გათვალისწინებით, ადვოკატს მოეთხოვება ქმედების იმგვარი სტანდარტი, რომელიც უზრუნველყოფს კლიენტის, მათ შორის ყოფილი კლიენტის ინტერესების პატივისცემას და ყოფილი კლიენტის საქმეზე ან ამ საქმესთან დაკავშირებული ფაქტობრივი გარემოებების კონფიდენციალობის დაცვას.“

ეთიკის კომისიამ 2011 წლის 20 აპრილის გადაწყვეტილებაში, დისციპლინურ საქმეზე №015/10 დაადგინა, რომ „ადვოკატის მიერ საადვოკატო საქმიანობის განხორციელების პროცესში ორივე ინტერესის (კონფიდენციალობა და კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა) დაცვა 3 თანაბრად მნიშვნელოვანია და ადვოკატმა თავი უნდა აარიდოს შემთხვევებს, როდესაც შესაძლოა საფრთხის ქვეშ დადგეს ერთ-ერთი ინტერესი.“ კონფიდენციალობის პრინციპთან ერთად გასათვალისწინებელია ნდობისა და კლიენტის ინტერესების უპირატესობის პრინციპის დაცვა, ვინაიდან „ადვოკატისადმი კლიენტის ნდობა ეფუძნება

ადვოკატის პირად ღირსებას, პატიოსნებას, შეუვალობას, კომპეტენტურობას და დამოუკიდებლობას“ (ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-3 მუხლი), ხოლო ყოფილი კლიენტის მიმართ არსებულმა ვალდებულებებმა და ურთიერთობამ არ უნდა შეუშალოს ხელი ხელშეკრულებაში მყოფი კლიენტის ინტერესების კვალიფიციურად განხორციელებას.

დასკვნა:

საქმის წარმოება ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ თავისთავად არ არის „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის ნორმათა დარღვევა, თუმცა, ადვოკატმა, ნებისმიერ შემთხვევაში, უნდა გაითვალისწინოს საადვოკატო საქმიანობის ისეთი მნიშვნელოვანი პრინციპები, როგორიცაა ნდობა, კონფიდენციალობა, კლიენტის ინტერესების პრიორიტეტულობა და არ უნდა დააყენოს მათი დაცვა საფრთხის ქვეშ. ყოფილი კლიენტის წინააღმდეგ საქმის წარმოება არ ჩაითვლება საადვოკატო საქმიანობის პროფესიული ეთიკის ნორმების დარღვევად გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აღნიშნული სახის საქმიანობით ირღვევა ან საფრთხის ქვეშ დგება ადვოკატთა პროფესიული საქმიანობის პრინციპების განხორციელების შესაძლებლობა.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ რომელიმე დისციპლინური საქმის განხილვისას. თუმცა შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთ-ერთ წყაროდ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში.